

Martin Vlachynský: Strašení klimatickým peklem

- CZ24 News | 16. prosince 2021

EU: Problém s cenami plynu by byl menší, kdyby nemusel ve velkém zaskakovat za výpadek větrných a fotovoltaických elektráren.

Před nějakým časem jsme [reagovali](#) na [blog](#) Greenpeace Slovensko o obnovitelných zdrojích, ve kterém se nám tak trochu nezamlouvala jejich formulace, že tyto zdroje jsou „zdarma“. Po pár dnech se objevila jejich protireakce. Pojďme tedy v této blogové diskusi pokračovat.

Na úvod musím trochu smutně konstatovat, že autorka si neodpustila tradiční ukazování prstem na ty, kteří nesdílejí její katastrofický pohled na svět. I my bychom mohli napsat, že „Greenpeace je organizace, známá svým strašením o konci světa“ a přihodit něco o tom, jaký je poměr potenciálních grantů a jiných finančních zdrojů pro katastrofisty versus pro optimisty v klimatické otázce. Jenže toto škatulkování fakta vyvrátit nedokáže, tak se mu nyní i na příštím vyhneme.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘÍSPĚT

V první části textu se autorka věnuje důvodům, proč roste cena elektřiny. Samozřejmě souhlasíme, může za to jak studená zima, tak rostoucí ceny plynu. Vždyť i my jsme opakovaně upozorňovali, že za skoky v cenách energií je třeba hledat i monetární politiku az ní tekoucí „[horké peníze](#)“. A stejně jsme si [vědomi skutečnosti](#), že ruského plynu je v Evropě výrazně méně než obvykle.

Problém je, že příliš mnoho nitek se sbíhá v otázce zelené energie. Problém s cenami plynu by byl podstatně menší, kdyby plynové elektrárny nemusely ve velkém zaskakovat za výpadek větrných a fotovoltaických elektráren. V momentě, kdy toto píše (pátek 10:30 dopoledne) [je výkon](#) německého soláru 0,17 % instalovaného výkonu (ne, to není překlep) a větrných elektráren 20 % instalovaného výkonu. Za 52 % momentální výroby v Německu odpovídá v tomto momentě uhlí a plyn, nějaká procenta (cca 7 %) přidává relativně stabilní biomasa. A to ještě zatím Němci nezavřeli veškeré jádro, které jim aktuálně dodává 7,7 GW (11 %) výkonu.

Ze stejných důvodů hrají akutní roli v cenách energií i emisní povolenky, protože ty primárně potřebují opět fosilní elektrárny. Jen tak mimochodem, za ten měsíc, odkdy jsem napsal první blog, cena povolenek stoupla o dalších 50 %. Takže s již téměř vypnutým jádrem, slabě se točícími vrtulemi a zasněženým solárem si musí Němci koupit drahý plyn a drahé povolenky,

pokud nechtějí vytáhnout voskové káhance (a díky jednotnému trhu s energiemi i my). A to už v té své slavné Energiewende proinvestovali kolem 500 – 600 miliard eur, tedy zhruba 24 000 eur na 4-člennou domácnost. Ne náhodou platí německé domácnosti nejvyšší cenu elektřiny v EU.

Tím se dostáváme ke druhé části textu Greenpeace. Ano, plyn není zadarmo a bohužel stále existuje i státní podpora uhelných dolů (proti té slovenské my bojujeme už dlouhá léta) a počasí způsobuje mnohamilionové škody povodněmi a vichřicemi. Ale hlavní výzvou mého předchozího komentáře bylo sulíkovské „vytáhněme excel“. Na jedné straně jsou příjmy (čistší ovzduší o rok, méně záplav v roce 2100 – pokud přesvědčíme i Čínu a Indii), na druhé straně náklady. Pokud každé euro investované do přeměny energetiky „přinese 3-8 eur výhod“, jak se píše v blogu, tak kde je těch 1500 – 4000 miliard eur výhod z Energiewende? Kde je těch 12 – 32 miliard eur výhod ze [4 miliard eur](#) proinvestovaných do OZE a KVĚT na Slovensku od roku 2010? Na jedné straně jsou reálná eura z kapes spotřebitelů, na straně druhé jsou často příliš zjednodušující propočty. Autorka sama uvádí přímé náklady loňských povodní na Slovensku v řádech jednotek milionů eur. Porovnejte si to s čísly výše.

Celý blog nenápadně obchází jeden zásadní bod. Pokud by Němci a s nimi některé další státy (i na tlak organizací, jako je Greenpeace) postupně nevypnuly všechno fungující jádro, dnes by byl tento článek o jiném. Ceny elektřiny by byly nižší, závislost na plynu menší, v provozu by bylo méně fosilních elektráren a ty obnovitelné zdroje by dávaly větší smysl, kdyby byly postaveny na stabilní hřbetní kosti jádra. Nejsem fanatik jádra a rozšafné plány na výstavbu třetí jaderné elektrárny na Slovensku jsme v minulosti tvrdě kritizovali. Ale zavřít již postavené jaderné elektrárny bylo ekonomické i emisní Waterloo. Stejně tak nejsem náboženským odpůrcem obnovitelných zdrojů energie. Ale tvářit se, že v příštích letech na nich postavíme dosažení cílů Fitfor55 je cestou do ekonomického pekla.

Autorčin blog místo tohoto přiznání končí tam, kde jsme tuto diskusi před pár týdny začali: „Třeba, aby za přechod platili znečišťovatelé.“ Ne, nic takového neexistuje, není žádné „my“ a „oni“. Ti „znečišťovatelé“ jsou firmy, vyrábějící boty, telefony a jogurty na naše stoly. Jsou to elektrárny, které nám svítí a kotelny, které nám topí. Ano, pokud zainvestují, mohou produkovat méně emisí. Ale jediný zdroj na investice, který mají, je od nás – zákazníci. Jen náklady na dekarbonizaci těžkého průmyslu se budou počítat minimálně v mnoha [stovkách miliard eur](#) – ne v roce 2100, ale už v příštích pár letech. Proto se pojďme fakticky bavit o tom, jak ty „Fitfor55“ zaplatíme my – spotřebitelé a poplatníci, ne nějakí „znečišťovatelé“ z jiné galaxie.

Autor: Martin Vlachynský

Zdroj: INESS